Rasspecifik avelsstrategi för

-DREVER-

2023-2027

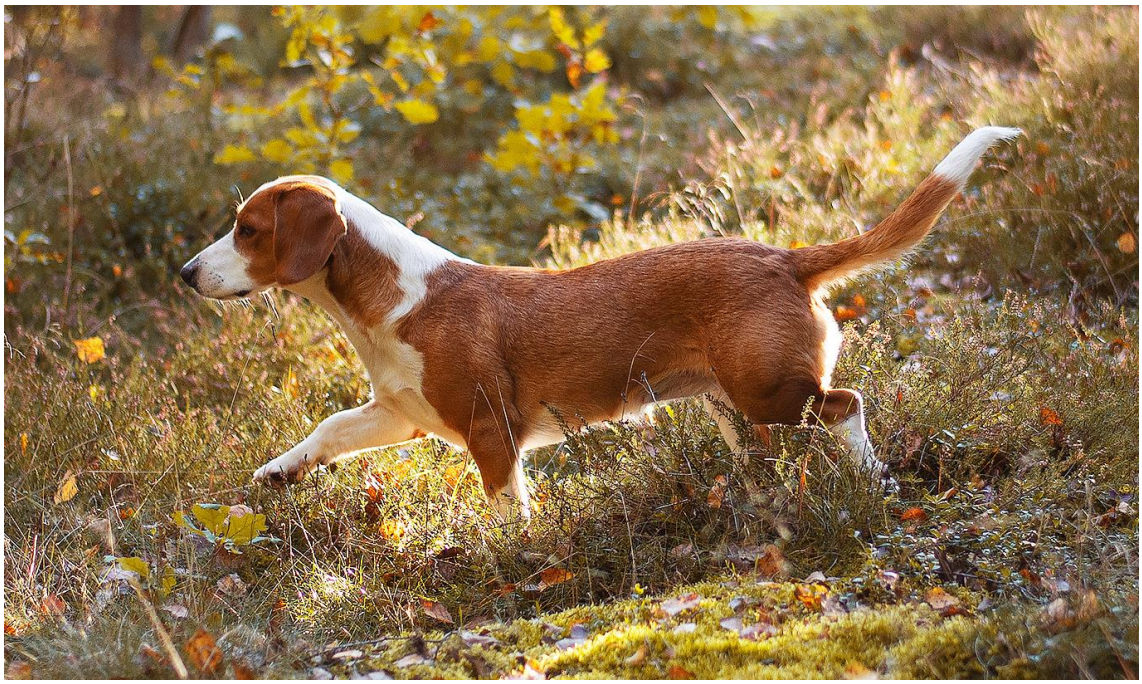

Fastställd av SKK år 2023

Ingår i Svenska Kennelklubbens organisation

SVENSKA KENNELKLUBBEN
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

Innehållsförteckning

Inledning ... 3
Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare ... 4
Hane och tik ... 4
Hane ... 4
Generella riktlinjer vid avelsrådgivning för att minska lungödem ... 5
Historik ... 6
Population ... 7
Nuläge ... 7
Långsiktiga mål ... 8
Kortsiktiga mål ... 8
Handlingsplaner ... 8
Funktionsegenskaper ... 9
Nuläge ... 9
Drevprovsregler ... 9
Hanhundslistor ... 9
Unghundslista ... 9
Avkommebedömning (Hanhundslista) ... 9
Dreverdata ... 10
Långsiktiga mål ... 10
Kortsiktiga mål ... 10
Handlingsplaner ... 10
Vardagsmentalitet ... 11
Nuläge ... 11
Långsiktiga mål ... 11
Kortsiktiga mål ... 11
Handlingsplaner ... 11
Hälsa ... 12
Nuläge ... 12
Långsiktiga mål ... 12
Kortsiktiga mål ... 12
Handlingsplaner ... 13
Exteriör ... 14
Nuläge ... 14
Långsiktiga mål ... 14
Kortsiktiga mål ... 14
Handlingsplaner ... 14
Handlingsplaner för rasklubben ... 15
Källförteckning ... 15

Inledning

RAS – rasspecifik avelsstrategi – är en handlingsplan som registreras i Svenska kennelklubben.

Syftet med planen är att ge våra uppfödare ett gemensamt verktyg för att kunna bedriva ett avelsarbete som är långsiktig hållbart och som i stort strävar mot samma mål. Svenska Dreverklubben (SDK) har sedan lång tid tillbaka en plan för olika avelsfrågor vilket utgör stommen i vår avel.

De ändringar mot tidigare RAS-dokument som beskrivs i denna plan, diskuterades fram under avels- och uppfödarkonferensen i Sollentuna 6-7 augusti 2022. Det har också tagits fram riktlinjer för hur bedöma lungödem i stamtavlor vid avel, detta finns beskrivet i planen.

Målet med aveln är en snäll, frisk hund med utmärkt jaktlust och hållbar exteriör. Drevern är och ska vara jägarens främsta val vid småviltsjakt samt en älskad familjemedlem.

Denna plan är omarbetad efter en nyutgiven mall för RAS, avelskommittén har ambitionen att denna generation RAS ska vara enkel och lättläst. Äldre planer finns tillgängliga på Svenska Dreverklubbens hemsida.

Arbetsgruppen för RAS har bestått av Charlott Jonsson, Jyrki Vouti och Mikael Tranberg

Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare

Hane och tik

- Hund som ska användas i avel ska ha en god mentalitet.
- Hund som ska användas i avel ska vara frisk.
- Hund som ska användas i avel bör ha uppnått minst ett 2:a pris drevprov samt minst Very Good på utställning. Alla hundar som används i avel ska vara meriterade på drevprov och utställning.
- Inavelsgrad ska vara max 2,5% beräknat över fem generationer.
- Svenska Kennelklubbens regler och Djurskyddslagen gäller alltid, gällande ålder, hantering etc.
- Hund som är bärare av ett sjukdomsanlag som inte kan testas med DNA-prov, ska ej användas i avel. T ex PRA, ärftliga njursjukdomar. Om en kull föds där en eller flera avkommor utvecklar en genetiskt överförbar sjukdom ska avelskommittén konsulteras. Generellt gäller följande vid sjukdomar med autosomal recessiv nedärvning **som ej kan påvisas genom tillgängliga DNA-test** att följande djur utesluts ur avel: Det insjuknade djuret, föräldradjur, eventuella avkommor till det insjuknade djuret, samt även kullsyskon.
- **Hund som är bärare** av ej önskvärda/diskvalificerande defekter som kan säkerställas via DNA-test, såsom leverfärg, långt hår, grå färg, kan användas i avel om det är säkerställt att det andra föräldradjuret ej är bärare av anlaget.
- Hund som **har** leverfärg, långt hår eller grå färg ska inte användas i avel.
- Följ riktlinjerna för avel vid lungödem.

Hane

- En hane kan ta upp till sju kullar på nationell nivå, därefter ska avkommorna utvärderas innan ytterligare kullar tillåts.
- Följande krävs för att tillåta upp till 15 kullar på nationell nivå, och totalt 125 avkommor på nordisk nivå:
    - Avkommorna ska ha uppnått en pristagarprocent på 30 % baserat på samtliga avkommor (oavsett ålder).
    - Hanen ska ha känd status på anlag för leverfärg, långhår och grå färg innan den får börja att användas i avel.
    - Ett färskt pris på drevprov, om det inte finns ett drevprov från senaste jaktprovssäsongen, måste hanen starta kommande säsong för att tillåtas ytterligare kullar.

Generella riktlinjer vid avelsrådgivning för att minska lungödem

- Inte avla för tidigt vare sig på hane eller tik. Minst två år.
- Undvika många lungödemsfall på båda sidorna i stamtavlan. Dvs om en av hundarna har lite mer lungödemsfall bakom sig i stamtavlan är det viktigt att para med en hund som har så få som möjligt. I praktiken innebär det att hanar med många lungödemsfall i stamtavlan inte blir använda i avel.
- Lyft fram fler bra hanar till avel.
- Se till att stora nedärvare av lungödem inte finns på flera ställen i kombinationen, så att linjerna korsas, över åtminstone 4 generationer.
- **Tik** som lämnat två avkommor med lungödem skall ej användas mer i avel.
- **Hane** som lämnat två fall av lungödem i olika kombinationer ska ej användas mer i avel. Om två fall av lungödem drabbar avkommor i samma kull, tillåts ytterligare ett fall av lungödem, vid det tredje fallet ska hanen tas ur avel.

<table>
<tr><td rowspan="8">SIMULERAD VALP
INAVELSGRAD: 0</td><td rowspan="4">Storskogens Fimpen</td><td rowspan="2">Harskogens Lufsen</td><td>Fido</td></tr>
<tr><td>Harskogens Pia</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Storskogens Lady</td><td>Buster</td></tr>
<tr><td>Storskogens Stina</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Sippan
1 kullsyskon med lungödem
1 avkomma med lungödem</td><td rowspan="2">Storjägarns Bamse
1 avkomma med lungödem</td><td>Sjömarkens Nalle</td></tr>
<tr><td>Storjägarns Amalia</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Fia
1 kullsyskon med lungödem
1 avkomma med lungödem</td><td>Pelle
1 avkomma med lungödem</td></tr>
<tr><td>Fideli
4 avkommor med lungödem</td></tr>
</table>

Simulerad stamtavla där tiken har del rött i sin stamtavla, men hanen har väldigt få eller inga, en kombination som uppfyller riktlinjerna.

Historik

Dreverrasens framväxt och utveckling fram till 1994 finns beskriven i Boken om Drever (Cederström, Johansson & Andersson, 1994). Vi har även mycket värdefullt material för avelsprogrammet i våra årsböcker. Andra viktiga källor som innehåller aktuell information är: Svenska Dreverklubbens arbetsordning (stadgar, regler, blanketter mm), raskompendiet för Drever och vår hemsida. www.svenskadreverklubben.se

Drevern i dag är en perfekt familjehund med ett lugnt harmoniskt temperament. Som jakthund är den en långsamdrivande allround-hund som används på rå, hare, räv och hjort. Det som gör jakten med drever så spännande är dess fina täta långtljudande skall samt förmåga att få drevdjuret att bukta, vilket ger jägaren många goda chanser.

Förutom i Sverige så finns drevern även i Norge och Finland, samt enstaka exemplar i Danmark. Som den rena jakthund den är, så är första-pris på drevprov ett måste för att erhålla utställningschampionatet.

Historiskt finns Dreverrasen utveckling från korsningsprodukt till en ras beskriven i Boken om Drever (1994). Då var det ganska naturligt och i viss mån nödvändigt att driva en ganska kraftig inavel för att få rasen enhetlig. Det kan vara ganska svårt att hitta den punkt där det inte längre var en användbar strategi.

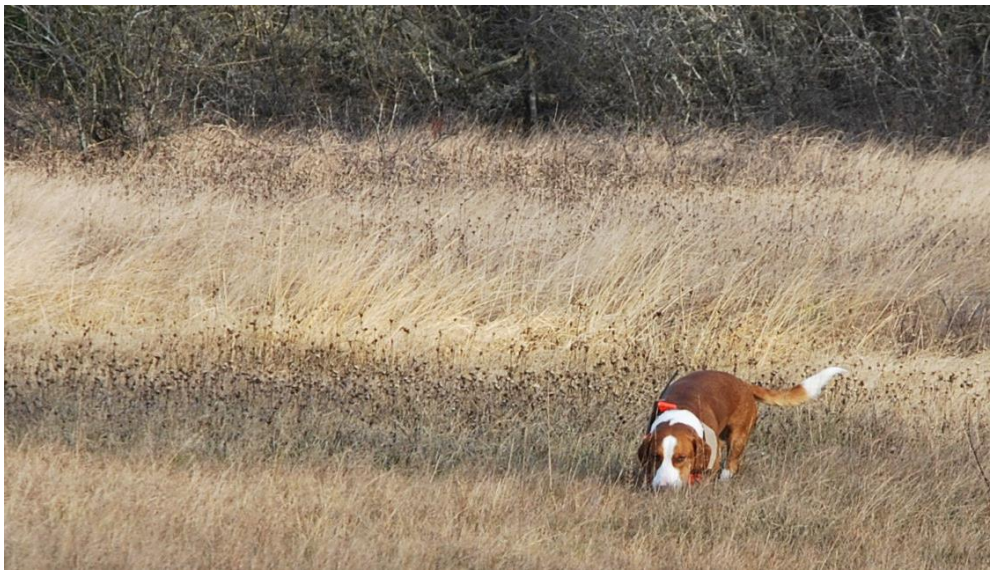

Population

Nuläge

Ett av målen inom rasen är vi ska komma upp till 1000 registreringar per år i Sverige, vi är dock inte där ännu, även om drevern har ökat i antal sen 2012. Hot mot drevern som förstaval för jägaren är till exempel kortdrivande hundraser samt den ökande vargstammen.

Antal registreringar per år

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Drever SE	1050	1098	1081	998	1160	926	890	859	602	731	698	356	601	504	522	679	652	814	701	747	869	870
Drever No	267	205	250	146	277	227	280	207	253	295	245	199	244	212	172	232	295	235	243	215	259	351
Dreeveri Fi	201	219	194	176	273	224	238	213	255	246	278	235	288	187	146	214	177	232	186	252	368	412
Totalt	*1518*	*1522*	*1525*	*1320*	*1710*	*1377*	*1408*	*1279*	*1110*	*1272*	*1221*	*790*	*1133*	*903*	*840*	*1125*	*1124*	*1281*	*1130*	*1214*	*1496*	*1633*

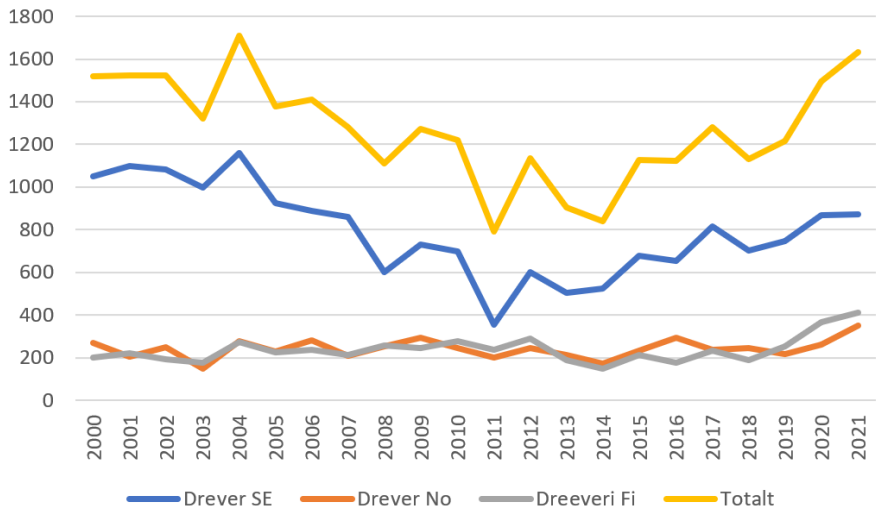

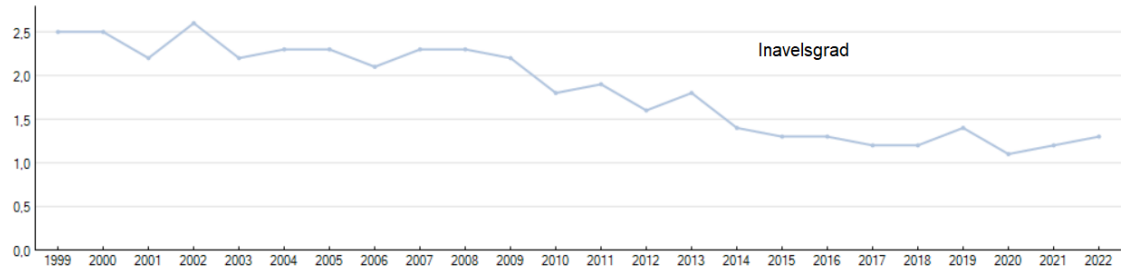

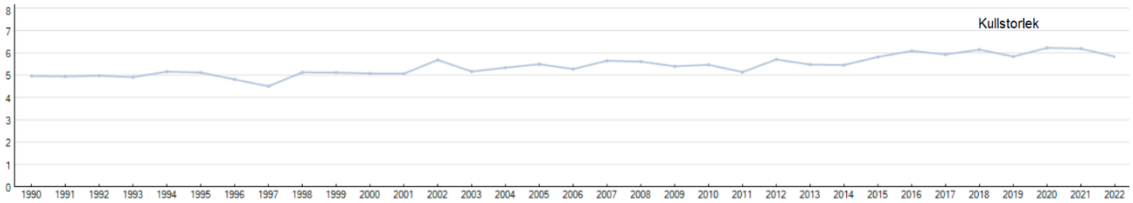

Långsiktiga mål

- Komma upp till 1000 registreringar per år i Sverige.
- Att ha maximalt 1% ökning av inavelsgraden i populationen över fem generationer.
- Bibehålla drevern som en jakthund där inte rena utställningslinjer förekommer.

Kortsiktiga mål

- Alla parningar ska ske genom avelsrådgivning och följa detta dokument.
- Inga parningar ska ha en inavelsgrad över 2,5% över fem generationer. Detta är en sänkning jämfört med tidigare planer. Sänkningen har gjorts för att överensstämma med SKKs riktlinjer och harmonisera med andra populära jakthundsraser i landet.

Handlingsplaner

- Analysera genomsnittligt släktskap i rasen med bäst kända teknik.
- Avråd från parningar som ger mer än 2,5% inavelsgrad över fem generationer.
- Verka för att drevprovsreglerna är anpassade till att utveckla Drevern enligt RAS.
- Verka för att handjur och hondjur utvärderas under längre tid än nu.
- Anvisa fler i avel oprövade hanar för avkommeprövning, dessa hittas genom slagningar i DreverData samt unghundslistan som publiceras i årsboken.
- Invänta resultat innan hanar används i stor skala.
- Avsluta användningen när avelskommittén så rekommenderar.
- Följ avelskommitténs rekommendationer vid defekter/sjukdomar.

Funktionsegenskaper

Nuläge

Drevern är en drivande hund som idag används till jakt efter hare, räv, rådjur och hjort. Den har alltid varit en hund för jägaren och har förskonats från extrem exteriöravel. Att Drevern är allround hindrar naturligtvis inte att det går att specialisera drevern på ett viltslag. Det finns många exempel på alldeles utmärkta hardrivare som väl kan jämföras med de bästa hardrivarna i andra raser. Utmärkande för en bra drever är ett lagom vidsträckt sök, förmåga att snabbt resa vilt, spårnoggrannhet och lagom drevhastighet. I förhållande till sin storlek har drevern ofta ett välklingande skall samt förmåga att avbryta drev som sträcker ut.

Drevprovsregler

Grunden i avelsarbetet för jaktegenskaper är reglerna för drev- och viltspårprov (Drevprovsregler & anvisningar och Regler för viltspårprov). Dessa regler revideras vart 5:e år. Nuvarande drevprovsregler är gemensamma för beagle, basset och drever och är baserade på de genetiska analyser som genomförts i samarbete med SLU på drevprovsdata för drever och stövare. Målet var att minska antalet egenskaper och koder samt skapa förutsättningar för att de egenskaper som bedöms verkligen speglar hundens prestationer på ett korrekt sätt.

Hanhundslistor

För att få fler hanar att komma ut i avel och utvärderas har Dreverklubben jobbat med en Unghundslista innehållande lämpliga unga och i avel oprövade avelshanar samt en Hanhundslista för avkommebedömning.

Unghundslista

En lista med hanar som kan användas i aveln upprättas med hundar som har tillräckliga meriter på utställning och drevprov och med stigande krav beroende på ålder. Dessa hanar rekommenderas producera max 7 kullar varefter de skall invänta resultat från avkommebedömning.

Avkommebedömning (Hanhundslista)

Hanhundslistan beräknas på avkommans jaktliga resultat d.v.s. de på drevprov erövrade priserna: 1:a, 2:a, 3:e och 0-pris. Prisvalörer har tillkommit genom en kombination av sammanlagd poäng för egenskaperna och ett fastställt minsta antal drevminuter (se Drevprovsregler & anvisningar).

För att komma med i hanhundslistan måste hanen ha 3 kullar registrerade t.o.m. året före beräkningsåret. Hanar registrerade för mer än 15 år sedan tas inte med på listan. Utifrån resultatet i listan och övrig information rekommenderas hanar med tillräckligt bra resultat för fortsatt avel upp till 15 kullar i Sverige och maximalt 125 valpar i Norden.

Dreverdata

Dreverklubben har utvecklat ett webbaserat verktyg för att på ett smidigt sätt hantera sina viltspår, drevprov och utställningar. Dreverdata erbjuder redan nu verktyg för avelsutvärdering och statistik. En vidare utbyggnad av funktioner pågår fortlöpande. Dreverdata möjliggör en snabbare avelsutvärdering eftersom listor och statistik är uppdaterade direkt efter proven är genomförda och stambokförda.

Vid senaste avels- och uppfödarkonferensen och från flera lokalklubbars drevprovskollegier har det uttryckts att vi bör uppmärksamma egenskaperna sök, skall och drevsätt (hundar med slarvigt drevsätt). Det uttrycktes oro över att dessa egenskaper kan ha försämrats.

Långsiktiga mål

Drevern skall vara en utmärkt långsamdrivande hund med bra samarbete och lydnad.Tillåtna drevdjur är: hare, rådjur, räv och hjort. Drevern skall också kunna spåra skadat vilt.

- Ny avelsvärdering av jaktegenskaper utformas med resultaten som grund. Utveckla index för olika egenskaper som mäts på drevprov.
- En gemensam nordisk databas är nödvändig i framtiden för effektivare avel inom rasen.
- Förbättra dreverns jaktegenskaper.
- Bevara den genetiska variationen i dreverrasen.

Kortsiktiga mål

- Jobba för att öka andelen hundar som kommer till prov. Idag drygt 30 % av en årskull.
- Jobba aktivt med regelutvärdering under hela regelperioden.
- Utöka samarbetet med övriga nordiska länder. Utnyttja de nya möjligheterna till utökat avelsutbyte med Finland nu när drevern är tillåten som drivande klövviltshund.

Handlingsplaner

Prioriteringar och strategier för att nå målen:

- Testa nya objektiva mått inför nästa regelrevidering.
- Analysera hur de nuvarande reglerna påverkat andel hundar som startar på drevprov.
- Analysera arvbarheterna för olika mått och egenskaper.
- Analysera drevprovsdata för drevprovsreglerna.
- Utveckla instrumenten för avelsutvärdering i Dreverdata.
- Gör en analys av sök, skall och drevsätt för att se hur detta utvecklas över tid.
- Inför nästa regelrevidering, bjud in till kontinuerlig öppen dialog för att fånga upp medlemmarnas åsikter. Detta ger troligtvis mer än enbart remissrundor. Jobba aktivt gentemot lokalklubbarnas domare och drevprovsfunktionärer för att snabbt och kontinuerligt erhålla feedback om reglernas för- och nackdelar.

Vardagsmentalitet

Nuläge

Den allmänna uppfattningen hos dreverfolket är att drevern förr hade en skarpare mentalitet, som man nu genom avel arbetat bort. Enstaka exemplar beter sig illa i utställningsringarna, vid prov och på mästerskap, ganska ofta kan ett ärftligt samband ses. I avelsarbetet är det viktigt att undvika linjer som visar prov på aggressivitet eller är otillgängliga.

Långsiktiga mål

Verka för att BPH, beteende- och personlighetsbeskrivning hos hund, blir ett utbrett verktyg inom drever.

Kortsiktiga mål

- Ej använda djur som är aggressiva eller skygga i avel.
- Rapportera oacceptabelt beteende om så behövs inom dreverklubbens verksamhet.
- Uppmana exteriördomare att sätta kvalitetsbetyget ”Disqualified” pga mentalitet vid utställning om så är befogat.

Handlingsplaner

- Utbilda dreverägare om BPH.
- Etablera BPH inom dreverklubben.
- Utbilda funktionärer om blanketten oacceptabelt beteende.
- Gå ut med information till domare om kvalitetspris vid aggressivt eller skyggt beteende.

Hälsa

Nuläge

Drever är i stort sett en mycket frisk ras. Risken för veterinärbehandling är 0,77 i förhållande till genomsnittsrasen. Lungödem är det största sjukdomsproblemet för drever och vi är trots stora ansträngningar inte säkra på att problemet har minskat. (Agria breed profile 2006-2011). Med lungödem menas andningsproblem efter eller i samband med jakt, samt onormal trötthet. Typiska symtom är hosta, trötthet, att hunden efter jakt ej kan ligga ner, sitter upp med snabb andhämtning och har huvudet uppsträckt. Under jakt kan hunden tystna under pågående drev. I den hälsoenkät som genomfördes hösten 2020 drog avelskommittén slutsatsen att frekvensen lungödem ligger på ca 4%. (Svenska Dreverklubbens årsbok 2021). 2021 startades ett samarbete med Helsingfors Universitet, SLU, Svenska dreverklubben och Finska dreverklubben för att forska om lungödem. I ett första steg gjordes ett Licentiatarbete där tidigare insamlat data i Sverige och Finland analyserades. Materialet visade att hanhundar insjuknar i yngre ålder än tikar. Medianåldern för insjuknande var 29,8 månader hos hanar och 43,3 hos tikar. Hosta som symtom förekom mer frekvent hos hanar och hundar med hosta insjuknade i yngre ålder än de utan hosta. Hosta kan antas korrelera med en allvarligare symtombild eftersom vätskan som samlats i lungorna stiger högre upp i andningsvägarna och retar hostreceptorerna. Ett forskningsprojekt har nu startat upp på Helsingfors universitet med insamling av material från insjuknade och friska hundar för att jämföra om det finns skillnader i ämnen som påverkar ytspänningen i delar av lungorna. En rekommendation för hur bedöma antal lungödem i stamtavlor i Dreverdatas ”Simulera valp” har tagits fram av en arbetsgrupp bestående av avelskommittén och lokala avelsråd.

Tidigare avelskommittéer har haft ett visst fokus på dreverns reproduktionsegenskaper, detta behöver vi fortsatt tala om.

Några ärftliga sjukdomar såsom PRA, CDA - Colour Dilution Alopecia (kopplat till grå färg), kollagen typ III Glomerulopati förekommer inom rasen.

Inom drever finns i dagsläget tillgängliga DNA-tester för långhår, leverfärg och grå färg (dilution). Det finns flera lab som tillhandahåller tester till dreverägare, testet genomförs med topsning i hundens mun, provet skickas in till lab och därefter erhålls ett skriftligt protokoll. Detta protokoll bör sen delas till avelskommittén.

Långsiktiga mål

- Bibehålla fruktsamheten.
- Bibehåll eller öka kullstorleken.
- Förutse vilka hundar som genom ärftlighet riskerar utveckla lungödem.
- Arbeta fram en strategi och rekommendation för DNA-test.

Kortsiktiga mål

- Minska antalet lungödem genom att följa avelskommittén riktlinjer.
- Få grå färg att bli en diskvalificerad färg.
- Samla in och registrera DNA-test i dreverdata.

Handlingsplaner

- Sammanställ listor med lungödem, samt lägg in dreverdata.
- Registrera DNA-resultat och defekter i dreverdata.
- Märk ut observandum, ärftliga sjukdomar och defekter i dreverdata.
- Efterfråga forskning av lungödem hos SLU och nordiska motsvarigheter.
- Samarbeta med Norge och Finland.
- Genomför en uppfödarenkät.
- Ansök om att grå färg ska vara ett diskvalificerande fel, pga risk för CDA – tunn päls som försvårar hundens förmåga att genomföra en jaktdag.

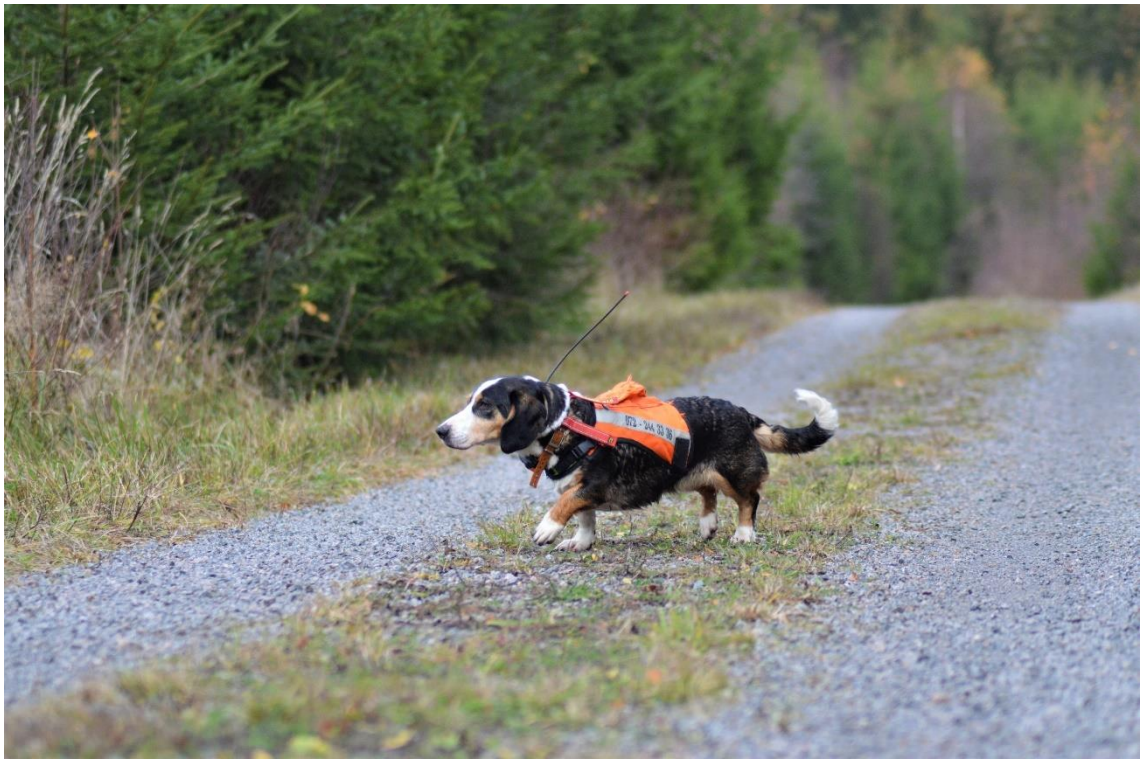

Exteriör

Nuläge

Drever skall vara en relativt långsträckt och lågställd hund som mera präglas av styrka och robusthet än av ädelhet och snabbhet. Den skall ha god resning, väl utvecklad muskulatur och vara rörlig. De skillnader i kroppsbyggnaden som betingas av könet skall vara tydligt framträdande. FCI antog en ny rasstandard på drever 2021-09-07. Drevern är en ras där inte jaktlinjer och utställningslinjer förekommer, det kan vi tacka våra inom dreverklubben många exteriörutställningar och krav på provmerit i utställningschampionatet för. På avels- och uppfödarkonferensen gjordes en genomlysning av nuläget för drever, det vi behöver se upp med är:

- Kort överarm
- Kölformad bröstkorg (enligt rasstandard ska den vara äggformad)
- För långa proportioner (1:1,5-1,6 ska proportionerna vara)
- Markfrigång (40% av mankhöjden)

I en utställningskritik kan kölformad bröstkorg, om det inte står kölformad i klartext, beskrivas i stil med ”bröstkorgen behöver bli mer utfylld i sin nedre del”. En drever kan ibland födas med lång, ullig päls som saknar eller har knappa täckhår samt bildar fanor, detta är en egenskap som försvårar jakt för en lågställd hund som drevern, då det bildas isklumpar vid snö och skräp fastnar vid barmark. Grå färg uppstår genom dubbel uppsättning lilla d i dilution-anlaget. Den grå pälsen kan vara förenat med sjukdomen CDA vilket påverkar dreverns förmåga i skogen då pälsen pga tunnhet eller till och med håravfall inte skyddar hundens kropp mot skador och köld.

Långsiktiga mål

- Att drevern inte ska utveckla utställningslinjer respektive jaktlinjer.
- Att drevern ska behålla sin sunda exteriör.

Kortsiktiga mål

- Få för bred bläs, dvs bläs där det inte finns svart eller röd päls runt båda ögonen till ett fel.
- Få för bred halsring som sträcker sig långt ner på ryggen till ett fel.
- Få långhår till ett diskvalificerande fel.
- Få grå färg till ett diskvalificerande fel.

Handlingsplaner

- Använd dreverdata för att registrera defekter.
- Att varje lokalklubb fortsätter anordna många exteriörutställningar.
- Fortsätt att se till att utställningskritiker finns lättillgängliga för dreverklubbens medlemmar.

Handlingsplaner för rasklubben

- Öka samarbetet med Norge och Finland.
- Skapa en uppfödarenkät.
- Bjuda in till avelskonferenser regelbundet.
- Skapa ett koncept för att få ut fler hanar på drevprov och i avel.
- Se över strukturen med lokala avelsråd per klubb, regionala avelsråd och avelskommittén.

Källförteckning

RAS för drever 2018-2022
Agria Breed Profiles – Drever Veterinärvård 2011-2016
Boken om Drever (Cederström, Johansson & Andersson, 1994)
Svenska Dreverklubbens årsbok 2021
Noteringar från avels- och uppfödarkonferens 2022, Svenska Dreverklubbens årsbok 2023
Hundavel i teori och praktik, av Sofia Malm, Åsa Lindholm, Helena Frögéli
RASKOMPENDIUM FÖR DREVERDOMARE 2016
Lungödem som uppträder i samband med jakt hos drever, Licentiatarbete av Tiina Nikupetteri Fakulteten för Veterinärmedicin, Helsingfors Universitet 2022

Foto, Anna Helgesson, Charlott Jonsson, Magnus & Jennie Wallin